

1. Obiekt

KOSCIOŁ RZYM.-KAT. PAR. p.w. ŚW. MARII MAGDALENY

2. Czas powstania

1542-1548, XVIIw.,
1830, 1870

3. Miejscowość

WARSZAWA

4. Adres

ul. Wólczyńska 64

nr hipoteczny K.W. [redacted]

lub ewid. gruntów Dz. ew. Nr 83/1

5. Przynależność administracyjna

województwo mazowieckie

gmina

6. Poprzednie nazwy miejscowości

Wawrzyszew

7. Przynależność administracyjna
przed 1 VI 1975

st. warszawskie
województwo

powiat

8. Właściciel i jego adres

Parafia Św. Marii Magdaleny
ul. Wólczyńska 64
Diecezja Warszawska

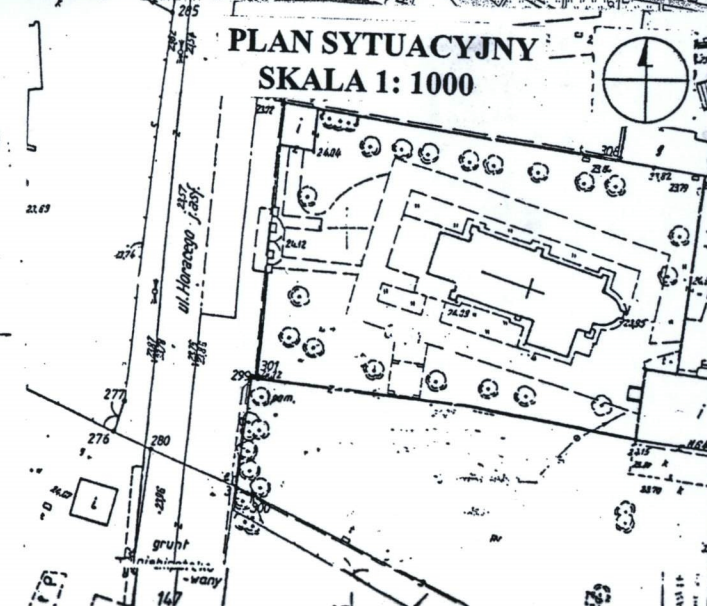
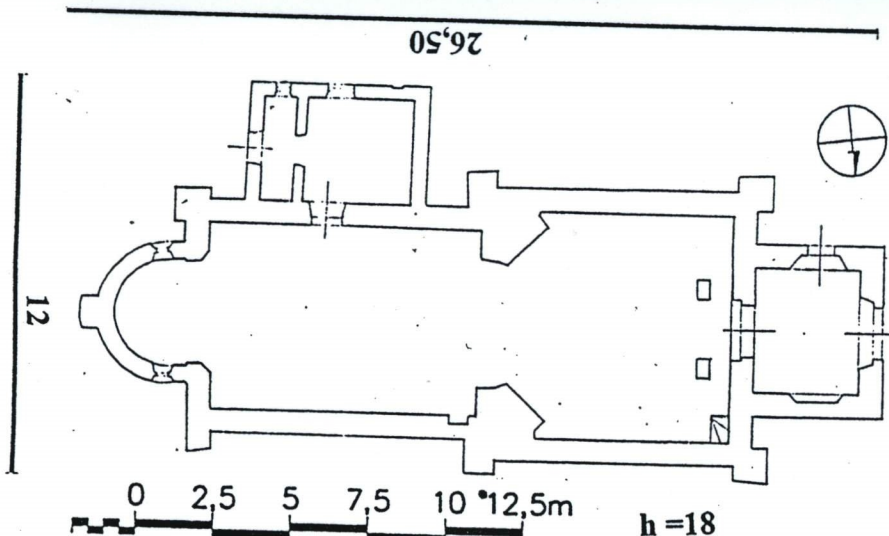
9. Użytkownik i jego adres

j.w.

10. Rejestr zabytków

Nr 650

data 1.07.1965

RZUT PRZYZIEMIA SKALA 1:250

Kościół parafialny pod wezwaniem Świętej Marii Magdaleny na Wawrzyszewie (ob. w granicach Warszawy) powstał w I połowie XVIw. W 1542 roku bp. poznański Sebastian Branicki utworzył we wsi parafię, choć zapewne już wcześniej istniał tu ośrodek kościelny. Fundatorem obecnej świątyni był lekarz królewski Baltazar Smosarski. Akt erekcyjny parafii na Wawrzyszewie został podpisany przez bp. Benedykta Idzbieńskiego 20 sierpnia 1542r. Pozostałością tej świątyni jest zachowane do dziś prezbiterium wraz z absydą.

W wieku XVIII rozbudowano nawę główną. W roku 1827 wybudowano dzwonicę, w 1830 kruchtę a w 1870 zakrystię. Plebania przy kościele pochodzi z roku 1826. W roku 1882 wybudowano kaplicę przedpogrzebową.

W połowie XIXw. kościół poddano gruntownemu remontowi. W latach 1936 - 1943 przeprowadzono kłębny remont. Następne prace remontowe przeprowadzono w latach 1959 - 1962.

Świątynia jest budowlą barokową, murowaną, jednonawową z zachowanym wcześniejszym prezbiterium. Jest ono nieco węższe od nawy głównej i zamknięte półkoliście apsydą. Na wysokości łuku tęczowego znajduje się niewielka sygnaturka. We wnętrzach kościoła zachowało się pochodzące z XVIIIw. wyposażenie: ołtarz główny oraz dwa ołtarze boczne. Z tego samego okresu pochodzą dwa obrazy: Matki Boskiej Różańcowej i św. Jana Nepomucena. W prezbiterium umieszczony został herb fundatora. Z wieku XVI pochodzi piaskowcowa chrzcielnica, krucyfiks oraz kamienna kropielnica znajdująca się w kruchcie.

SYTUACJA: budynek kościoła wzniesiony został przy dawnym szlaku biegnącym z Warszawy do Truskawa, po północnej stronie ul. Wólczyńskiej, orientowany, wolnostojący, otoczony ok. 1,70m. wysokości ceglany murem z bramą od zachodu, w północno - zachodnim narożniku muru kaplica przedpogrzebową, od wschodu plebania oraz zabudowania gospodarcze, od zachodu budynek nowego kościoła, w południowym odcinku muru (w jego grubości) niewielka dzwonnica, od południa linia tramwajowa.

MATERIAŁ, KONSTRUKCJA, TECHNIKA:

ŚCIANY - fundamenty - murowane z kamieni polnych na zaprawie wapiennej, ściany zewnętrzne i wewnętrzne murowane z cegły ceramicznej, pełnej na zaprawie wapiennej, z zewnątrz i wewnątrz tynkowane.

SKLEPIENIA, STROPY - w nawie głównej i prezbiterium sklepienie kolebkowe, w zakrystii i kruchcie strop belkowy pokryty tynkiem na trzcinie,

WIEŻBA DACHOWA - nad nawą i prezbiterium - wspólna krokwiowo - jętkowa o stolcach leżących i płatwiach opartych na uryłkach.

POKRYCIE DACHU - nad nawą, prezbiterium i zakrystią dachówka ceramiczna gąsiorem, kruchta blachą ocynkową polewaną w kolorze ceglasy, w układzie pasowym ze stojącym rąbkem, sygnatura - blacha miedziana rynny i rury spustowe z PCV.

POSADZKI, PODŁOGI - w nawie, zakrystii i kruchcie posadzka z płytek barwionego betonu w układzie szachownicowym, w prezbiterium - o zmienionych proporcjach płytek.

SCHODY - na chór organowy jednobiegowe, drewniane z ażurową, drewnianą balustradą; na wieżbę dachową metalowe poręcze przytwierdzone do muru w absydzie, tuż za ołtarzem głównym.

OTWORY - okna - w nawie i prezbiterium otwory okienne prostokątne zwieńczone półkoliście, szklone na kit w ramie stalowej, dzielone na kwatery; w absydzie po dwa (od północy i od południa) niewielkie okienka zamknięte półkoliście; w fasadzie na osi okulus w drewnianym ramiaku podziałem na krzyż a bezpośrednio pod nim prostokątne okno zamknięte półkoliście, drewniane, w kruchcie w elewacjach bocznych prostokątne, drewniane, w fasadzie w pości tympanonu - okno o wycinku koła. Drzwi - drewniane, jedno i dwuskrzydłowe, deskowe, wewnątrz ramowo - płycinowe, pełne.

RZUT: nawa i prezbiterium na planie prostokąta, od wschodu półkolista absyda, od południa zakrystia na planie prostokąta, od zachodu kruchta na rzucie kwadratu.

BRYŁA: nawa główna wraz z prezbiterium a także zakrystia oraz kruchta nakryta dachem dwuspadowym, od wschodu nieco niższa półkolista absyda. Elementem charakterystycznym dla bryły budynku kościoła jest kruchta z tympanonem z kamiennymi akroterionami, tryglifami, metopami, lezkami oraz regulami.

ELEWACJE: fasada jednoosiowa, czteroosiowe elewacje boczne, dwuosiowa zakrystia, w trójkącie zwieńczenia fasady niewielki okulus, poniżej prostokątne okno, zamknięte półkoliście, flankowane parą prostokątnych blend okiennych, poniżej gzyms pośredni. Wejście główne na osi, podkreślone kamiennym zwornikiem. Wszystkie elewacje kruchty mają wyrobione w tynku imitacje bloków kamiennych. Elewacje boczne nawy głównej oraz absydy obiega gzyms koronujący. Na wysokości łuku tęczowego barokowa sygnaturka zwieńczona krzyżem łacińskim.

WNĘTRZE: jednoprzestrzenne z nieco niższym prezbiterium z łukiem tęczowym; ołtarz główny nieznacznie wyniesiony ponad poziom posadzki nawy, na przeciwnej ścianie prospekt organowy.

WYPOSAŻENIE: m.in. - barokowy ołtarz główny i dwa boczne, prospekt organowy, chrzcielnica.

INSTALACJE: elektryczna, wodociągowa, grzewcza, odgromowa.

14. Kubatura 1239m3	15. Powierzchnia użytkowa 225m2	16. Przeznaczenie pierwotne SAKRALNE	17. Użytkowanie obecne SAKRALNE
18. Prace budowlane i konserwatorskie, ich przebieg i dokumentacja (po 1945 r.) <p>Po roku 1945 prowadzono drobne prace naprawcze. M.in. poprawiono ogrodzenie kościoła i cmentarza. W roku 1948 kościół został zelektryfikowany. W latach 1959 - 1960 po kilkuletnich przygotowaniach cały kościół został gruntownie odnowiony. Zmieniono wówczas sygnaturkę z gotyckiej na barokową, dach przykryto dachówką - gąsiorem a absydzie nadano pierwotny wygląd. Kościół otynkowano z zewnątrz, wzmocniono fundamenty, założono rynny i rury spustowe oraz przeprowadzono odwodnienie terenu wokół kościoła. W latach 1961 - 1962 odnowiono wnętrze kościoła. W 1973 roku na wschód od kościoła został wybudowany dom parafialny. Na początku lat 70-tych przeprowadzono renowację ołtarzy oraz wykonano pełne ogrodzenie cmentarza parafialnego. Ostatni poważny remont został przeprowadzony w roku 2002, kiedy to całkowicie wymieniono dachówkę, wykonano nowe tynki, wymieniono rynny i rury spustowe. Przeprowadzono także renowacje muru wokół kościoła wraz z remontem domu przedpogrzebowego. Wokół kościoła została położona betonowa, wielobarwna kostka.</p>		19. Stan zachowania (fundamenty, ściany zewnętrzne, ściany wewnętrzne, sklepienia, stropy, konstrukcje dachowe, pokrycie dachu, wyposażenie i instalacje) <p>Ogólny stan techniczny obiektu jest dobry:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Fundamenty - stan zachowania dobry. 2. Ściany zewnętrzne, wewnętrzne - dobry. 3. Sklepienia - dobry. 4. Stropy - dobry. 5. Konstrukcje dachowe - dobry. 6. Pokrycie dachu - dobry. 7. Wyposażenie, instalacje - dobry. 	
20. Najpilniejsze postulaty konserwatorskie <p>Z uwagi na fakt, że w roku 2002 wykonano gruntowny remont kościoła, obecnie najważniejszym postulatem konserwatorskim jest wykonanie konserwacji jego wyposażenia tj. ołtarza głównego oraz bocznych.</p>			

21. Akta archiwalne i źródła ikonograficzne (rodzaj, numer i miejsce przechowywania)

archiwum autora karty

22. Bibliografia

1. Ks. Grzegorz Kalwarczyk, Jubileuszowy rocznik archidiecezji warszawskiej, Warszawa 1998.
2. Parafia Św. Marii Magdaleny Warszawa - Wawrzyszew. 460 rocznica erygowania parafii p.w. Św. Marii Magdaleny, Warszawa 2002
3. Słownik Geograficzny Królestwa Polskiego, red. B. Chlebowski, Warszawa 1893, s. 151.
4. M. Leśniakowska, Architektura w Warszawie, Warszawa 1998r.

23. Uwagi różne

24. Opracowanie karty ewidencyjnej

mgr Wanda Zawistowska - Śleboda, VII. 2003

tekst .....

imię, nazwisko, data, podpis

mgr Wanda Zawistowska - Śleboda, VII. 2003

plany, rysunki .....

imię, nazwisko, data, podpis

mgr Wanda Zawistowska - Śleboda, VII. 2003

zdjęcia fotogr. ....

imię, nazwisko, data, podpis

miejsce przechowywania negatywów .....

KARTA PO WYPEŁNIENIU PODLEGA OCHRONIE NA PODSTAWIE PRZEPISÓW PRAWA AUTOŃSKIEGO

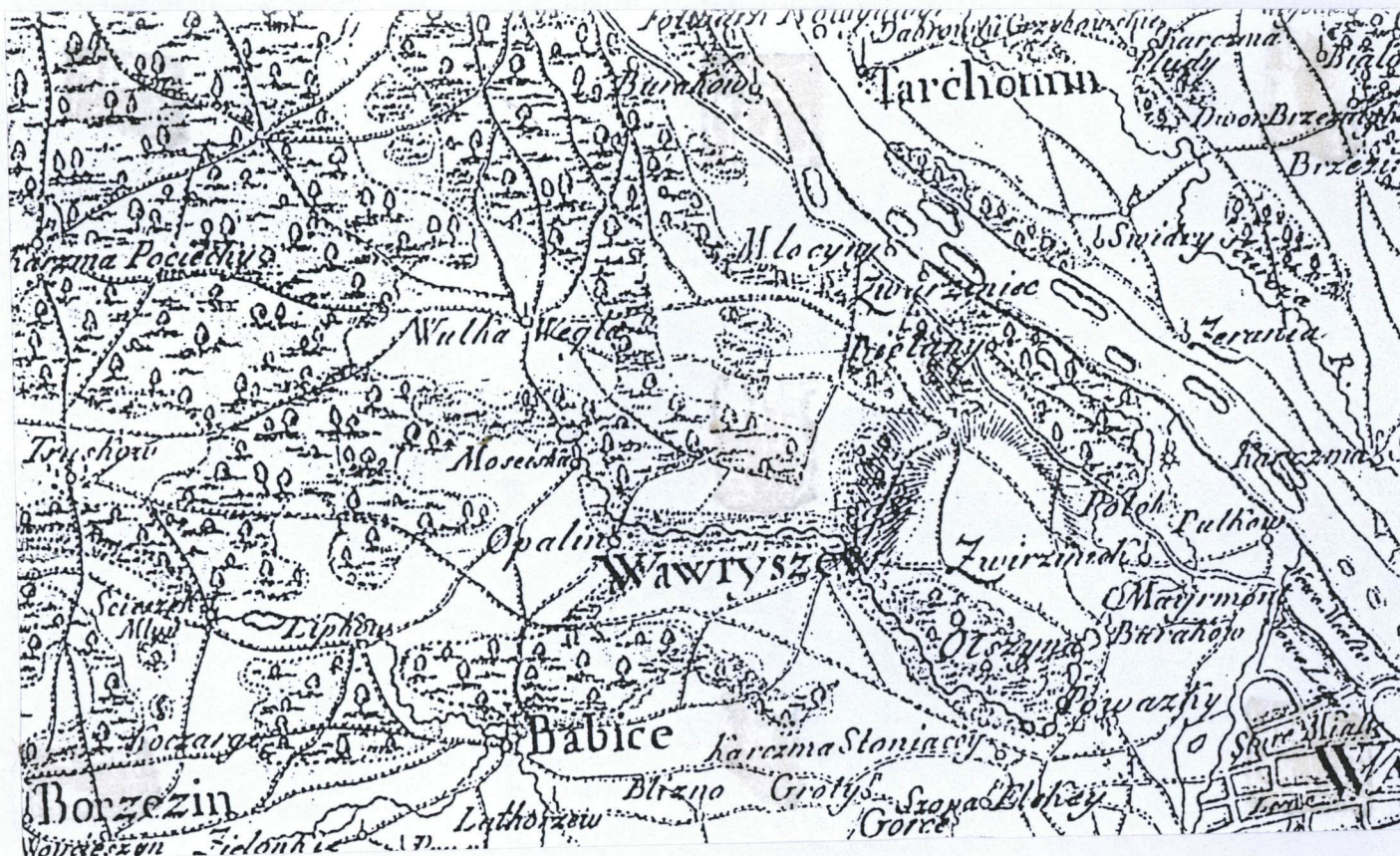
25. Adnotacje o inspekcjach, informacje o zmianach (daty, imiona i nazwiska wypełniających)

26. Załączniki

WKŁADKI SZTUK 7

1. Miejscowość	WARSZAWA	5. Obiekt (nazwa jak w karcie) KOŚCIÓŁ RZYM.-KAT. PAR. P.W. ŚW. MARII MAGDALENY	6. Zawartość wkładki (nazwa materiału uzupełniającego) FOTOGRAFIE
2. Gmina	Bielany		
3. Powiat	MAZOWIECKIE		
4. Województwo			

FOT. 1 Okolice Warszawy w Diametrze Pięciu mil. Fragment mapy wydanej w Berlinie w roku 1794.

Wkładkę założył: ..... mgr **WANDA ZAWISTOWSKA - ŚLEBODA**, **LIPIEC 2003**
(imię, nazwisko, data)

Miejsce przechowywania negatywów ..... **archiwum autora karty**

FOT. 2 Widok kościoła od strony południowo - zachodniej, stan październik 1959r.
FOT. 3 Widok kościoła od strony północno - wschodniej, stan październik 1959r.

1. Miejscowość ..... WARSZAWA	5. Obiekt (nazwa jak w karcie) KOŚCIÓŁ RZYM.-KAT. PAR. P.W. ŚW. MARII MAGDALENY	6. Zawartość wkładki (nazwa materiału uzupełniającego) FOTOGRAFIE c.d.
2. Gmina ..... Bielany		
3. Powiat ..... MAZOWIECKIE		
4. Województwo		

FOT. 4 Widok faady kościoła od strony zachodniej, stan lipiec 2003r.

FOT. 5 Fragment fasady kościoła od strony południowo - zachodniej, stan lipiec 2003r..

Wkładkę założył: ..... **mgr WANDA ZAWISTOWSKA - ŚLEBODA, LIPIEC 2003** .....

(imię, nazwisko, data)

Miejsce przechowywania negatywów ..... **archiwum autora karty** .....

FOT. 6 Widok prezbiterium od strony południowo-wschodniej, stan lipiec 2003r.

FOT. 7 Widok prezbiterium od strony północno-wschodniej, stan lipiec 2003r.

1. Miejscowość ..... WARSZAWA	5. Obiekt (nazwa jak w karcie) KOŚCIÓŁ RZYM.-KAT. PAR. P.W. ŚW. MARII MAGDALENY	6. Zawartość wkładki (nazwa materiału uzupełniającego) FOTOGRAFIE c.d.
2. Gmina ..... Bielany		
3. Powiat ..... MAZOWIECKIE		
4. Województwo		

FOT. 8 Widok akroterionu w zwieńczeniu tympanonu nad kruchtą, stan lipiec 2003r.

FOT. 9 Widok szczytu fasady kościoła od strony zachodniej, stan lipiec 2003r.

Wkładkę założył: ..... **mgr WANDA ZAWISTOWSKA - ŚLEBODA, LIPIEC 2003** .....
(imię, nazwisko, data)

Miejsce przechowywania negatywów ..... **archiwum autora karty** .....

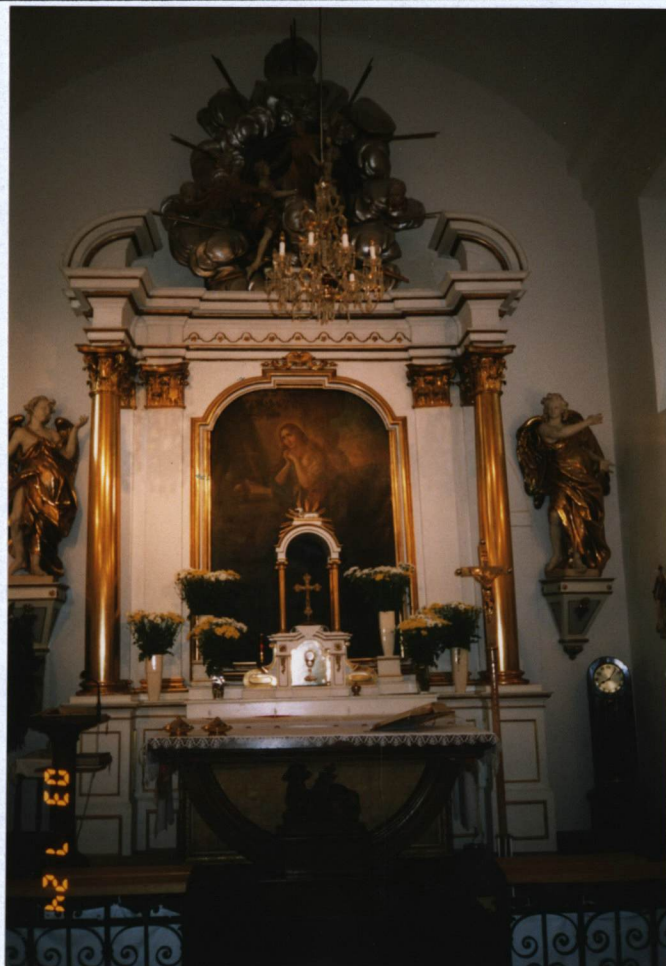
FOT. 10 Widok sygnatury, stan lipiec 2003r.

FOT. 11 Widok prezbiterium z fragmentem łuku tęczowego, stan lipiec 2003r.

1. Miejscowość ..... WARSZAWA	5. Obiekt (nazwa jak w karcie) KOŚCIÓŁ RZYM.-KAT. PAR. P.W. ŚW. MARI MAGDALENY	6. Zawartość wkładki (nazwa materiału uzupełniającego) FOTOGRAFIE c.d.
2. Gmina ..... Bielany		
3. Powiat		
4. Województwo ..... MAZOWIECKIE		

FOT. 12 Widok ołtarza głównego w prezbiterium, stan lipiec 2003r.

FOT. 13 Widok ołtarza bocznego przy północnej ścianie nawy, stan lipiec 2003r.

Wkładkę założył: ..... **mgr WANDA ZAWISTOWSKA - ŚLEBODA** ,LIPIEC 2003
(imię, nazwisko, data)

Miejsce przechowywania negatywów ..... **archiwum autora karty** .....

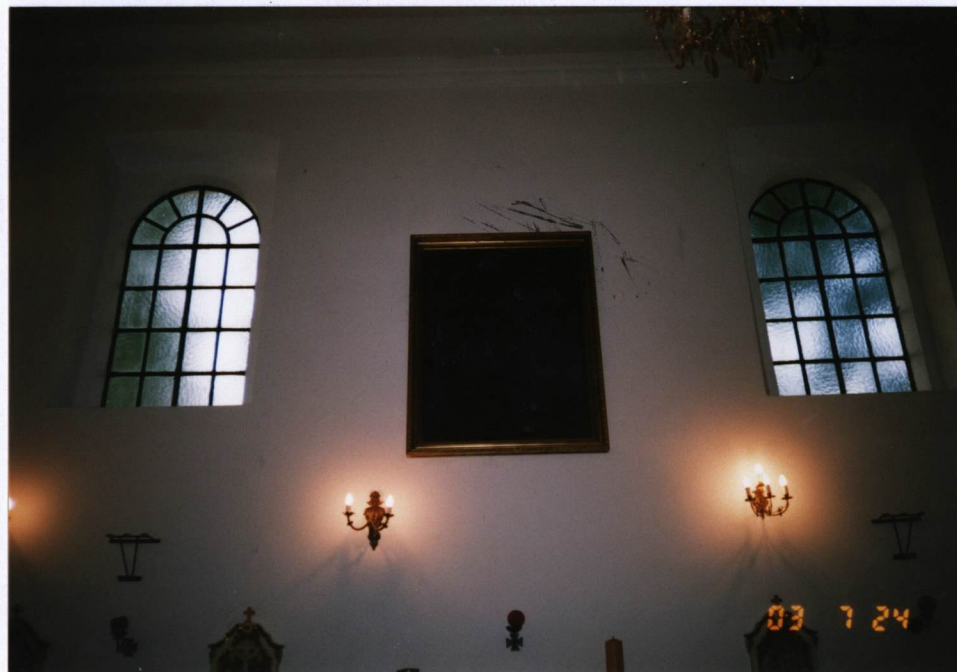

FOT. 14 Widok ołtarza bocznego przy południowej ścianie nawy, stan lipiec 2003r.

FOT. 15 Widok prospektu organowego, stan lipiec 2003r.

1. Miejscowość ..... WARSZAWA	5. Obiekt (nazwa jak w karcie) KOŚCIÓŁ RZYM.-KAT. PAR. P.W. ŚW. MARII MAGDALENY	6. Zawartość wkładki (nazwa materiału uzupełniającego) FOTOGRAFIE c.d.
2. Gmina ..... Bielany		
3. Powiat		
4. Województwo ..... MAZOWIECKIE		

FOT. 16 Widok ściany północnej nawy, stan lipiec 2003r.

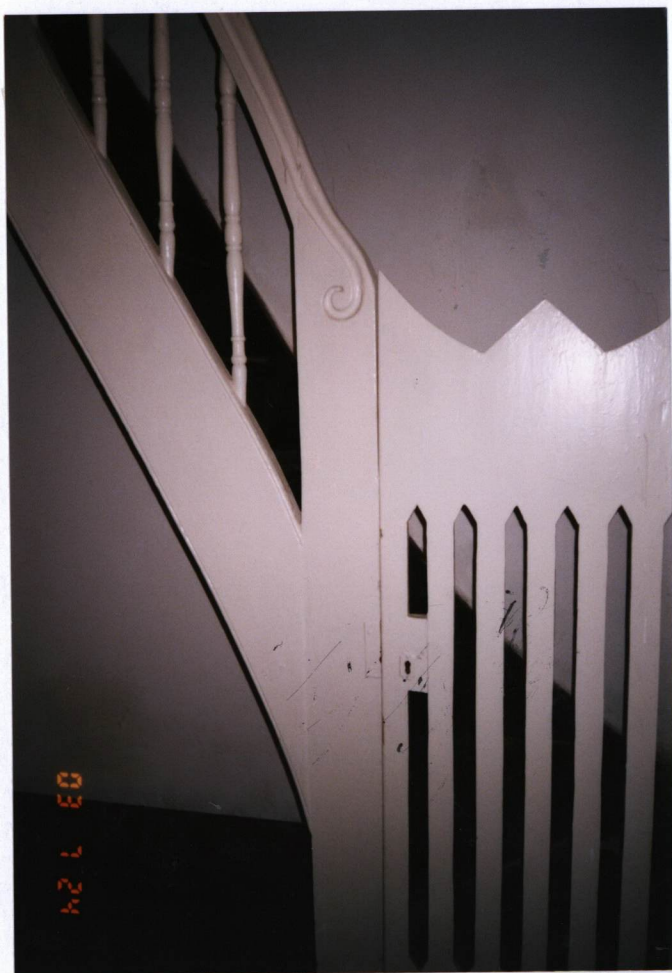
FOT. 17 Widok chrzcielnicy w prezbiterium, stan lipiec 2003r.

Wkładkę założył: ..... **mgr. WANDA ZAWISTOWSKA - ŚLEBODA, LIPIEC 2003** .....

(imię, nazwisko, data)

Miejsce przechowywania negatywów ..... **archiwum autora karty** .....

FOT. 18 Fragment schodów prowadzących na chór, stan lipiec 2003r.
FOT. 19 Widok drzwi wejściowych od strony kruchty, stan lipiec 2003r.

1. Miejscowość ..... WARSZAWA	5. Obiekt (nazwa jak w karcie) KOŚCIÓŁ RZYM.-KAT. PAR. P.W. ŚW. MARII MAGDALENY	6. Zawartość wkładki (nazwa materiału uzupełniającego) FOTOGRAFIE c.d.
2. Gmina ..... Bielany		
3. Powiat ..... MAZOWIECKIE		
4. Województwo		

FOT. 20 Fragment wnętrza kruchty, stan lipiec 2003r.

FOT. 21 Widok wejścia na więźbę dachową w absydzie, stan lipiec 2003r.

Wkładkę założył: ..... **mgr WANDA ZAWISTOWSKA - ŚLEBODA, LIPIEC 2003** .....
(imię, nazwisko, data)Miejsce przechowywania negatywów ..... **archiwum autora karty** .....

FOT. 22 Fragment wnętrza zakrystii, stan lipiec 2003r.

FOT. 23 Widok bramy głównej w ogrodzeniu od strony zachodniej, stan lipiec 2003r.

✓

1. Miejscowość ..... WARSZAWA	5. Obiekt (nazwa jak w karcie) KOŚCIÓŁ RZYM.-KAT. PAR. P.W. ŚW. MARII MAGDALENY	6. Zawartość wkładki (nazwa materiału uzupełniającego) FOTOGRAFIE c.d.
2. Gmina ..... Bielany		
3. Powiat ..... MAZOWIECKIE		
4. Województwo		

FOT. 24 Widok bramy głównej od strony zachodniej, stan lipiec 2003r.

FOT. 25 Widok domu przedpogrzebowego od strony południowej, stan lipiec 2003r.

Wkładkę założył: ..... **mgr WANDA ZAWISTOWSKA - ŚLEBODA, LIPIEC 2003** .....

(imię, nazwisko, data)

Miejsce przechowywania negatywów ..... **archiwum autora karty** .....

FOT. 26 Widok dzwonnicy od strony północnej, stan lipiec 2003r.
 FOT. 27 Widok „starej” plebani od strony północnej, stan lipiec 2003r.